

2020-yil yanvar-aprel oylarida Jizzax viloyatida xizmatlar sohasining rivojlanishi

Butun dunyoda iqtisodiy rivojlanishning eng muhim qonuniyatlaridan biri, iqtisodiy o'sishning o'zaro bog'liqligi va milliy iqtisodiyotda xizmatlarning tobora ortib borayotgan roli hisoblanadi. Bu xizmatlar sohasida foydalaniladigan mehnat, moddiy va moliyaviy resurslar ulushining ortishi bilan izohlanadi.

Jamiyatning rivojlanishi hamda ishlab chiqarish kuchlarining o'sishi bilan xizmatlar sohasining muayyan rivojlanishi yuz beradi. Bu yerda, xususan, sohada ish bilan bandlikning oshishi, mehnatni texnik jihozlanishining o'sishi va ilg'or texnologiyalarning joriy etilishi kuzatilmoqda.

2020-yil yanvar-aprel oylarida xizmatlar sohasining asosiy ko'rsatkichlari

Xizmatlar sohasi bu — korxonalar, tashkilotlar, shuningdek, jismoniy shaxslar tomonidan ko'rsatiladigan turli xil turdagi xizmatlar, ishlab chiqarishni o'z ichiga olgan umumlashtirilgan toifadir. Ushbu sohani ko'pincha rivojlangan zamonaviy infratuzilma tufayli sanoatdan keyingi iqtisodiy tuzilma tarzida ko'riladi.

Xizmatlar sohasi ishlab chiqarish unumdorligi va samaradorligini oshirishga yordam beradigan turli xil faoliyat turlarini o'z ichiga oladi.

Mazkur soha xalqaro korporatsiyalar, banklar, aviakompaniyalar, kompyuter markazlari, telekommunikatsiyalar, sug'urta, yuridik va konsalting firmalari, davlat va nodavlat tashkilotlari, shuningdek, notijorat tashkilotlarini qamrab oladi.

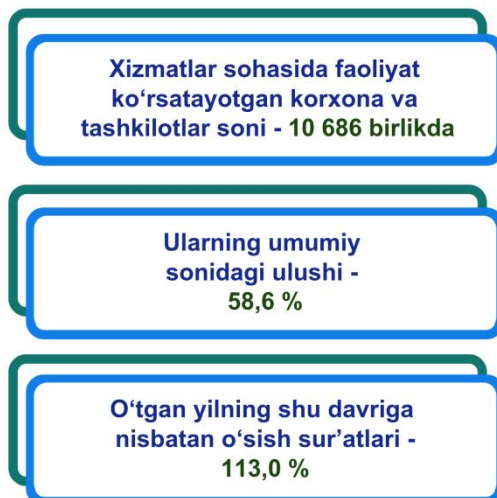

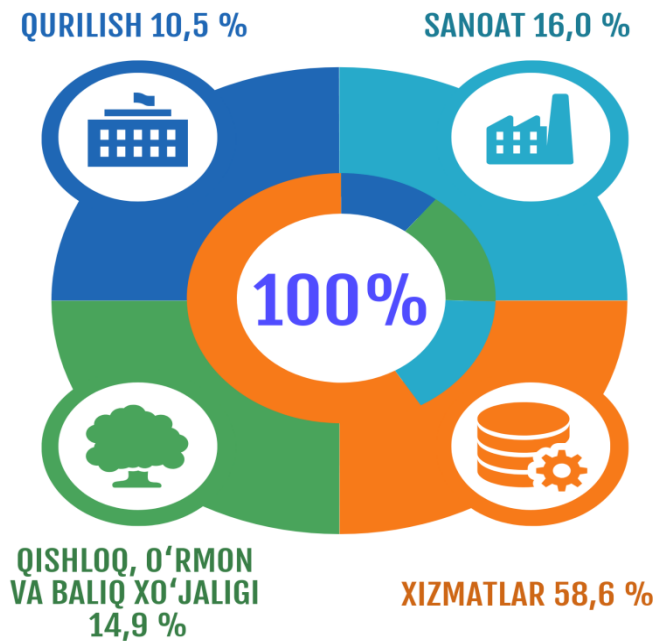
2020-yil 1-may holatiga ko'ra, xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlar to'g'risida ma'lumot (fermer va dehqon xo'jaliklaridan tashqari)

2020-yil 1-may holatiga ko'ra, faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlarning tarkibi, % da (fermer va dehqon xo'jaliklaridan tashqari)

2020-yil 1-may holatiga ko'ra, xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlarning ulushi 58,6 %, sanoat 16,0 %, qishloq, o'rmon va baliq xo'jaligi sohasi 14,9 % ga yetdi va atigi 10,5 % qurilish hissasiga to'g'ri keldi.

2020-yil 1-may holatiga ko'ra, xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlarning iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha tarkibi, % da (fermer va dehqon xo'jaliklaridan tashqari)

Xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlar tarkibida, savdo faoliyati bilan shug'ullanuvchi korxonalar va tashkilotlar yuqori ulushni (37,8 %) egallaydi. Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmat ko'rsatuvchi korxonalar va tashkilotlarning ulushi 10,8 % ni tashkil etdi.

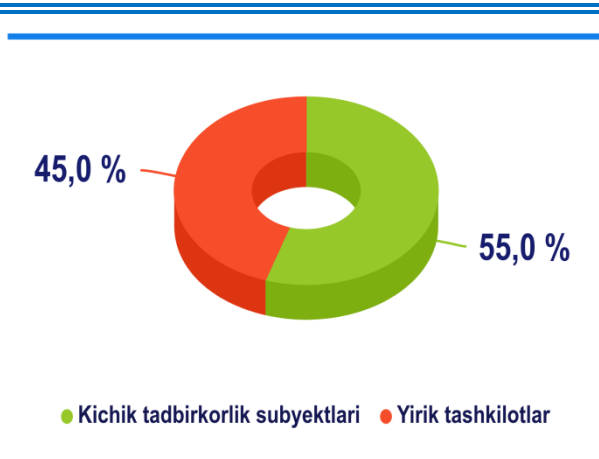

Xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlar tarkibida tashish va saqlash faoliyati bilan shug'ullanuvchi korxonalar va tashkilotlarning ulushi 5,5 % ga yetdi. Sog'liqni saqlash, shuningdek, ijtimoiy xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlarning ulushi 2,4 % ni tashkil etdi. Axborot va aloqa faoliyati bilan shug'ullanuvchi korxonalar va tashkilotlarning jami xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlar tarkibidagi ulushi 1,7 % ga teng bo'ldi.

Ma'lumot uchun: 2019-yil 1-may holatiga ko'ra, xizmatlar sohasida 9,5 mingta korxonalar va tashkilotlar faoliyat ko'rsatgan. Ularning umumiy tarkibida savdo xizmatlari – 34,2 %, yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar – 11,1 %, tashish va saqlash – 6,0 %, sog'liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko'rsatish – 2,4 %, axborot va aloqa – 1,8 %, hamda boshqa turdagi xizmat ko'rsatuvchi tashkilotlar – 44,5 % ni tashkil etgan.

Kichik tadbirkorlik subyektlari milliy iqtisodiyotning ajralmas va muhim bo'lagi bo'lib, ko'plab iqtisodiy va ijtimoiy muammolarni hal qilish, xizmatlarni rivojlantirish hamda insonlarning farovon hayotini ta'minlash uchun yetakchi kuchga aylandi.

2020-yil 1-may holatiga ko'ra, faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlarning umumiy sonida kichik tadbirkorlik subyektlarining ulushi, % da
(fermer va dehqon xo'jaliklaridan tashqari)

Xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlar umumiy sonida kichik tadbirkorlik subyektlarining hisyasi 55,0 % ga to'g'ri keladi.

2020-yil 1-may holatiga ko'ra, yirik tashkilotlar ulushi 45,0 % ni tashkil etdi.

Hozirgi kunda iqtisodiyotning muhim tarmoqlaridan biri bo'lgan xizmatlar sohasining o'zni juda katta ahamiyatga egadir.

Xizmatlar sohasi xizmatlarning tabiati, ularning maqsadi, faoliyat turlari va xizmat ko'rsatish jarayonlarining o'ziga xos xususiyatlari tufayli turli xil funksiyalarga, manbalarga, ulanishlarga ega bo'lgan murakkab va o'ziga xos ijtimoiy-iqtisodiy tizimdir.

Ishlab chiqarilgan xizmatlarning asosiy ko'rsatkichlari

Dastlabki ma'lumotlarga ko'ra, 2020-yil yanvar-aprel oylarida ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi 1 358,4 mlrd. so'mga yetdi. Uning nominal hajmi 149,7 mlrd. so'mga oshdi. Taqqoslama ekvivalentda, o'tgan yilning shu davriga nisbatan o'sish sur'ati 99,8 % ni tashkil etdi.

Xizmatlar – iste'molchilar (yuridik va jismoniy shaxslar) holatini o'zgartiruvchi yoki tovarlar, xizmatlar va moliyaviy aktivlar bilan ayirboshlashiga ko'maklashadigan ishlab chiqarish faoliyatining natijasi hisoblanadi.

Xizmatlar sohasining rivojlanishi hozirgi zamon iqtisodiyotida muhim ahamiyat kasb etadi.

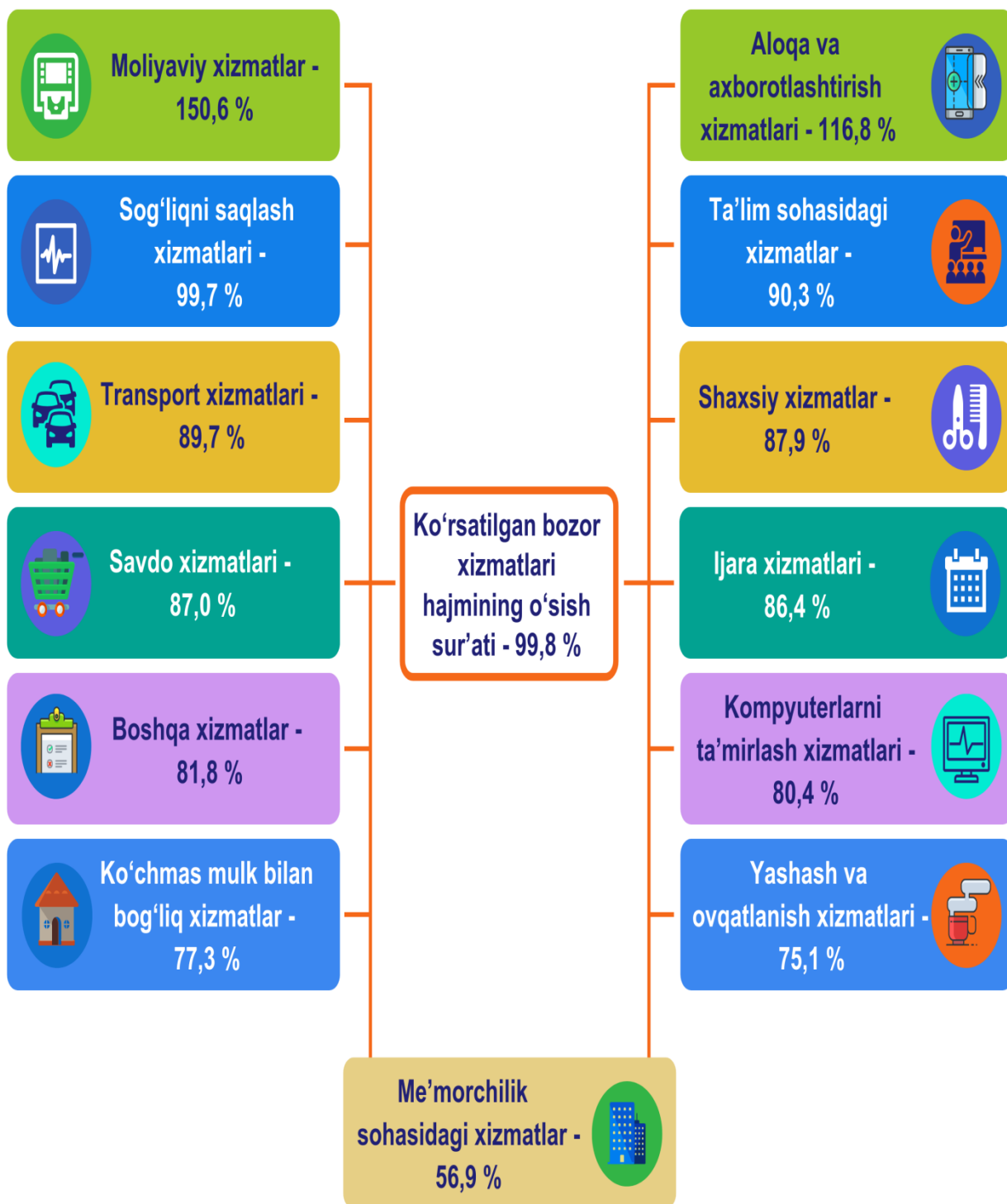
Daslabki ma'lumotlar

Davlatning iqtisodiy siyosatida axborot va aloqa xizmatlari (mobil aloqa, internet, raqamli televideniya va boshqalar) kabi zamonaviy xizmat turlarini, shuningdek, zamonaviy moliyaviy xizmat turlarini (bank xizmatlari, lizing, sug'urta, audit, konsalting va boshqalar) rivojlantirish alohida ahamiyatga ega.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ishlab chiqarilgan xizmatlarning asosiy ko'rsatkichlari (2020-yil yanvar-aprel oylarida)

	Hajmi, mlrd. so'm	O'tgan yilga nisbatan o'sish sur'ati, % da
Xizmatlar - jami	1358,4	99,8
shu jumladan:		
Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari	73,5	116,8
Moliyaviy xizmatlar	402,7	150,6
Transport xizmatlari	196,6	89,7
shu jumladan: avtotransport xizmatlari	191,5	89,1
Yashash va ovqatlanish xizmatlari	31,3	75,1
Savdo xizmatlari	405,5	87,0
Ko'chmas mulk bilan bog'liq xizmatlar	30,9	77,3
Ta'lim sohasidagi xizmatlar	56,4	90,3
Sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar	20,4	99,7
Ijara xizmatlari	26,8	86,4
Kompyuter va maishiy tovarlarni ta'mirlash bo'yicha xizmatlar	29,0	80,4
Shaxsiy xizmatlar	35,3	87,9
Me'morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar	14,1	56,9
Boshqa xizmatlar	35,9	81,8

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ko'rsatilgan bozor xizmatlarining o'sish sur'atlari, 2019-yil yanvar-aprel oylariga nisbatan % da (2020-yil yanvar-aprel oylarida)

Daslabki ma'lumotlar

Rivojlangan davlatlar tajribasi shuni ko'rsatadiki, AKT rivojlanishi mamlakatning raqobatbardoshlik darajasiga bevosita ta'sir qiladi, sizga katta hajmdagi ma'lumotlarni to'plash va umumlashtirishga imkon beradi, strategik darajada boshqaruv uchun katta imkoniyatlar ochadi.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari (2020-yil yanvar-aprel oylarida)

2020-yil yanvar-aprel oylarida aloqa va axborotlashtirish xizmatlarining hajmi 73,5 mlrd. so'm darajasida belgilandi.

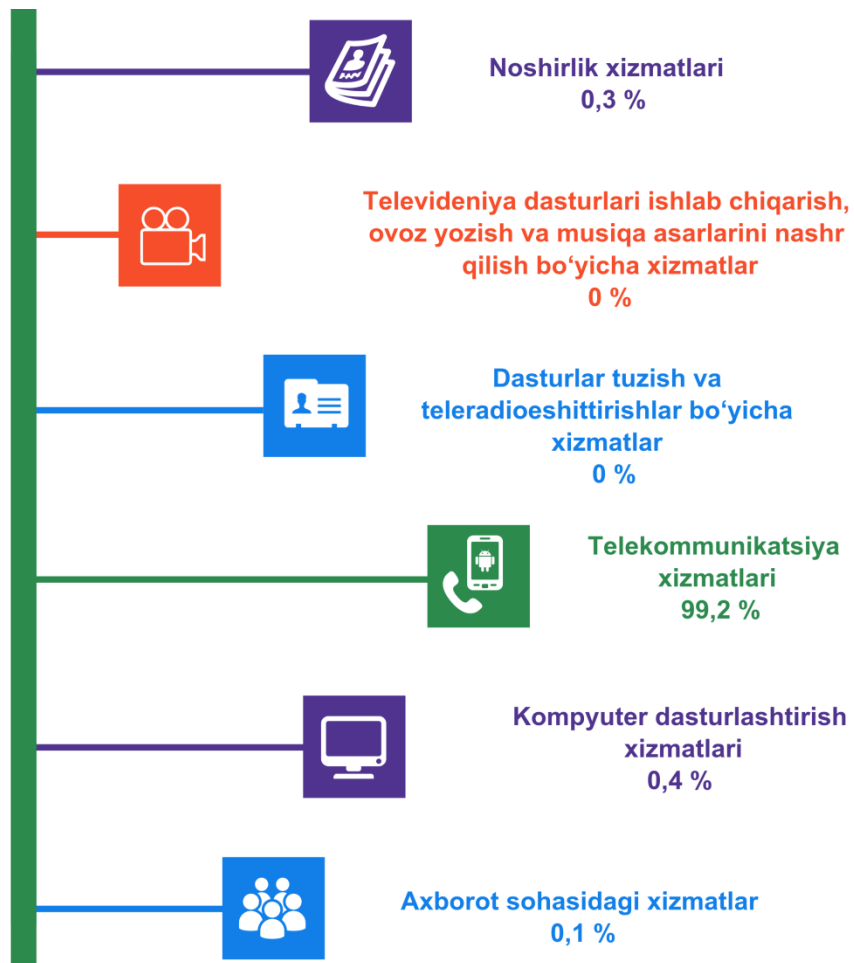
O'tgan yilning mos davriga nisbatan ushbu turdagi xizmatlarning o'sish sur'ati 116,8 % ga yetdi.

Ko'rsatilgan bozor xizmatlarining umumiy hajmidagi ulushi 5,4 % ni tashkil yetdi.

AKTdan faol foydalanish infratuzilmasi yuqori kadrlar salohiyati va yangi ko'rinishdagi texnika va texnologiyalarga asoslangan.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlarining tarkibi, % da (2020-yil yanvar-aprel oylarida)

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari hajmida eng katta ulushni telekommunikatsiya xizmatlari (simli va mobil aloqa xizmatlari, internet tarmog'i, yo'ldoshli aloqa xizmatlari va boshqalar) egallab, 99,2 % ni tashkil etdi.

Aloqa va axborotlashtirish xizmatlarining umumiy hajmidagi ulushida kompyuter dasturlashtirish, maslahat berish xizmatlari va boshqa yordamchi xizmatlar – 0,4 %, noshirlik xizmatlari – 0,3 % va axborot sohasidagi xizmatlar – 0,1 % ni tashkil etdi.

Moliyaviy xizmatlar (2020-yil yanvar-aprel oylarida)

2020-yil yanvar-aprel oylarida moliyaviy xizmatlar hajmi 402,7 mlrd. so'mga teng bo'lib, o'tgan yilning mos davriga nisbatan 174,5 mlrd. so'mga oshdi. Moliyaviy xizmatlarning o'sishi 50,6 % ni tashkil etdi.

Moliyaviy xizmatlar tarkibi, % da (2020-yil yanvar-aprel oylarida)

Moliyaviy xizmatlar umumiy hajmida sug'urta va nafaqa ta'minoti bo'yicha xizmatlardan tashqari moliyaviy xizmatlarning 92,7 % ini tashkil etadi.

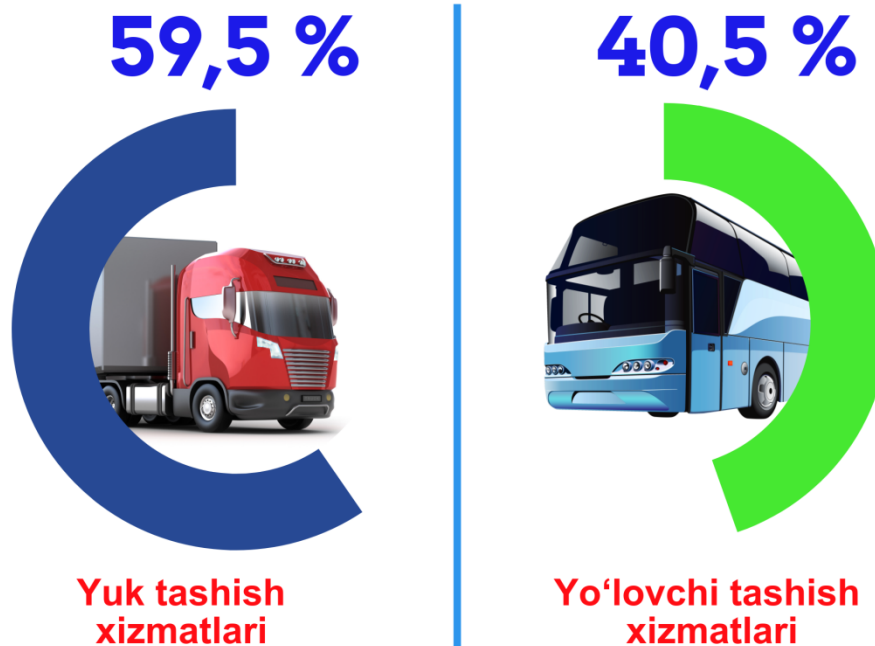
Joriy davrda sug'urta xizmatlarining ulushi 3,8 % oralig'ida qayd etildi.

Moliyaviy va sug'urtalash xizmatlariga nisbatan yordamchi xizmatlarning umumiy moliyaviy xizmatlar hajmidagi ulushi yuqori ko'rsatkichga ega emas va u 3,5 % ni tashkil etadi.

Transport xizmatlari hajmining o'sishi, yuk va yo'lovchilarni tashish xizmatlariga talabning oshishi bilan bog'liq bo'lib, bu o'z navbatida turistik faoliyatning jadal rivojlanishi, savdo tarmog'ining kengayishi, qurilish loyihalari hajmini yanada kengaytirishga, bino va inshootlarni rekonstruksiya qilish, shuningdek, transport va logistika infratuzilmasini rivojlantirish bilan bog'liq.

**2020-yil yanvar-aprel oylarida tashish turlari bo'yicha
avtomobil transportida ko'rsatilgan bozor
xizmatlarining tarkibi, % da**

Yo'lovchi tashish, avtomobil transportida ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmining salmoqli qismini egallaydi. 2020-yil yanvar-aprel oylarida avtomobil transportida yo'lovchi tashish xizmatlarining ulushi 40,5 % ga yetdi.

Avtotransportda ko'rsatilgan bozor xizmatlarining umumiy hajmida yuk tashish xizmatlari ulushi 59,5 % ni tashkil etdi.

Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar (2020-yil yanvar-aprel oylarida)

O'tgan yilning shu davriga nisbatan yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlarning o'sish sur'ati atigi 75,1 % ni tashkil etdi, ularning hajmi esa - 6,3 mlrd. so'mga kamaydi va 31,3 mlrd. so'mga yetdi.

Ushbu davrda ularning bozor xizmatlari umumiy hajmidagi ulushi atigi 2,3 % ni tashkil etdi.

31,3 mlrd. so'm**Xizmatlar hajmi****2,3 %****Xizmatlarning jami
hajmidagi ulushi****2019-yil yanvar-aprel oylariga
nisbatan:****75,1 %****O'sish sur'ati****6,3 mlrd. so'mga****Hajmning
kamayishi**

Oziq-ovqat va ichimliklar bilan ta'minlash bo'yicha xizmatlar - oziq-ovqat mahsulotlari va ichimliklar yetkazib berish bo'yicha qo'yilgan ustamadan tashqari, ovqat tayyorlashda ishlatilgan va qayta ishlanmagan holda sotilgan mahsulotlar qiymatini o'z ichiga oluvchi aylanma qiymatidir.

Ushbu turdagi xizmatlarning pasayishiga dam olish uylari, bolalar lagerlari, kottedjlar va boshqa dam olish maskanlari xizmatlariga bo'lgan aholining talabi kamayishi o'z ta'sirini ko'rsatdi.

Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar tarkibi
(2020-yil yanvar-aprel oylarida)

Yashash va ovqatlanish bo'yi-cha xizmatlarning umumiy hajmida oziq-ovqat va ichimliklar bilan ta'minlash bo'yicha xizmatlarning ulushi 89,0 % bilan ustunlik qiladi.

2020-yil yanvar-aprel oylarida yashash bo'yicha xizmatlar ulushi 11,0 % ni tashkil etdi.

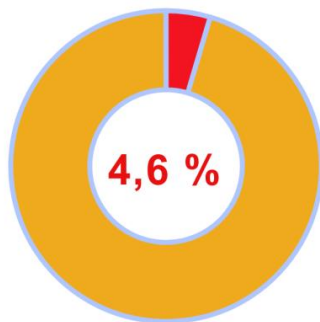
Yashash bo'yicha xizmatlar hajmi, qisqa muddatli turar joy bilan ta'minlash bo'yicha ko'rsatilgan xizmatlar (mehmonxonalar, otellar, motellar va boshqa turar joylar) qiymatini o'z ichiga oladi.

Savdo bu - tovarlarning aylanishini, ularning ishlab chiqarish sohasidan iste'mol sohasiga o'tishini ta'minlaydigan iqtisodiyot sohasidir. Ma'lum bir davlat ichida savdo tovarlarni zarur iste'molchiga yetkazib berish vazifasini bajaradi. U ulgurji va chakana savdogaga bo'linadi.

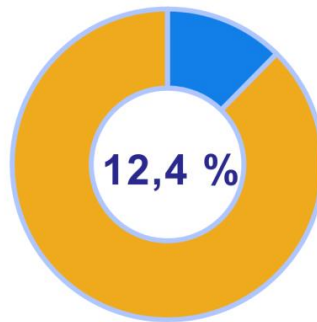
2020-yil yanvar-aprel oylarida ko'rsatilgan bozor xizmatlari umumiy hajmida savdo xizmatlarining ulushi 29,9 % ni tashkil etib, bu 405,5 mlrd. so'mga teng bo'ldi.

Savdo xizmatlari tarkibi, % da (2020-yil yanvar-aprel oylarida)

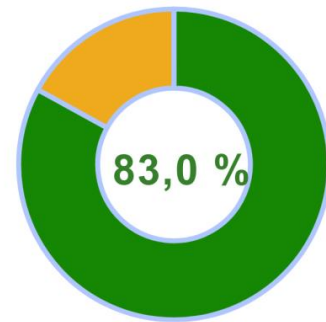
Savdo xizmatlari - 100,0 %

Avtomobil va mototsikllar ulgurji va chakana savdosi, jumladan, ularni ta'mirlash xizmatlarini qo'shgan holda

Ulgurji savdo xizmatlari (avtomobillar va mototsikllar savdosidan tashqari)

Avtomobil va mototsikllar savdosidan tashqari chakana savdo bo'yicha xizmatlar

Joriy davrda chakana savdo xizmatlari ulushi, umumiy savdo xizmatlari hajmining qariyb to'rt dan uch qismidan ortiq, aniqrog'i 83,0 % ga to'g'ri keladi. Ulgurji savdo xizmatlarining ulushi (avtomobillar va mototsikllar savdosidan tashqari) 12,4 % ga yetdi. Avtomobillar va mototsikllarning ulgurji va chakana savdosi bo'yicha xizmatlar, jumladan, avtomobillar va mototsikllarni ta'mirlash bo'yicha xizmatlarni qo'shgan holda, savdo xizmatlarining umumiy hajmidagi ulushi 4,6 % ni tashkil etdi.

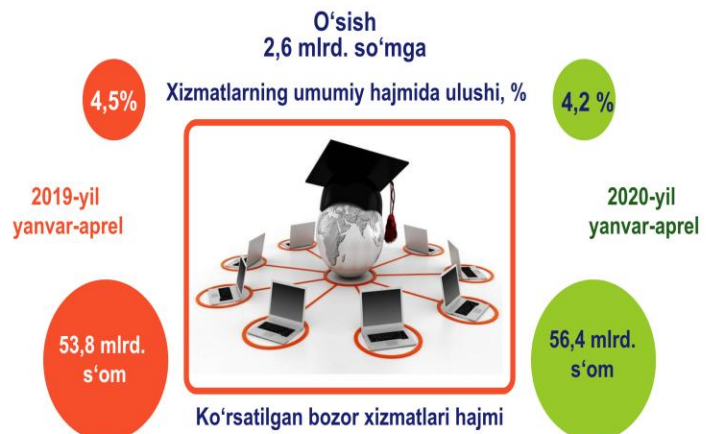

Ta'lim sohasidagi xizmatlar (2020-yil yanvar-aprel oylarida)

2020-yil yanvar-aprel oylarida ta'lim sohasidagi xizmatlar hajmi 56,4 mlrd. so'mga yetib, bozor xizmatlari umumiy hajmidagi ulushi 4,2 % ni tashkil etdi. O'tgan yilning mos davriga nisbatan o'sish sur'ati 90,3 % ni tashkil etdi.

Ta'lim sohasidagi xizmatlar

Ma'lumki, fuqarolarni yuqori sifatli va hamyonbop narxlardagi ta'lim bilan ta'minlash, jamiyat taraqqiyotini, uning kelajagini aniq belgilab beradigan vazifadir.

Sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar hajmi bu - sog'liqni saqlash muassasalarining tibbiy va sanitariya xizmatlari, shuningdek, tashkilotlar va tibbiyot korxonalarini, stomatologiya, fizioterapevtik, gomeopatik poliklinikalar, kosmetologiya klinikalari, giyohvand moddalarni iste'mol qiluvchilarni davolash ambulatoriyalari, laboratoriya va sanitariya-epidemiologiya profilidagi muassasalar tomonidan ko'rsatilgan bozor xizmatlarining qiymatidir.

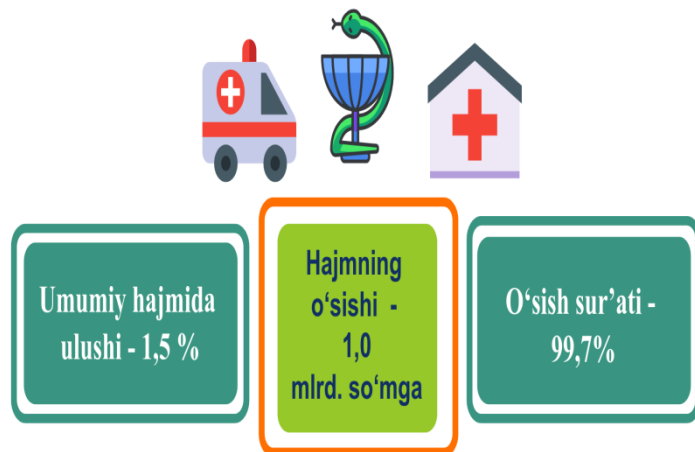
Bugun Jizzax viloyatining barcha hududlarida ixtisoslashtirilgan ilmiy va amaliy tibbiyot markazlarida kardiologiya, jarrohlik, ko'z mikroxirurgiyasi, urologiya, terapiya va tibbiy reabilitatsiya, endokrinologiya, pulmonologiya va ftiziatriya, akusherlik va ginekologiya, pediatriya va boshqa sohalarda yuqori sifatli tibbiy xizmatlar ko'rsatilmoqda.

Sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar

(2020-yil yanvar-aprel oylarida)

2020-yil yanvar-aprel oylarida sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlarning hajmi 1,0 mlrd. so'mga oshdi va 20,4 mlrd. so'mga yetdi. Xizmatlar umumiy hajmida ularning ulushi 1,5 % ni tashkil qildi.

O'tgan yilning shu davriga nisbatan o'sish sur'ati 99,7 % ni tashkil etdi.

Sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ko'rsatilgan xizmatlar, iste'molchilarning daromad darajasi, didi va xohish-istaklariga qarab differensiyalanadi.

Ta'kidlash joizki, jismoniy va yuridik shaxslarning xizmatlarga bo'lgan ehtiyojlarini qondirish uchun, xizmatlar sohasini hududlarda muvaffaqiyatli faoliyat ko'rsatishini ta'minlamasdan turib, viloyat iqtisodiyotining yirik tarmog'i sifatida xizmatlar sohasini jadal rivojlantirib bo'lmaydi.

Ma'lumki, xizmatlar sohasining rivojlanish darajasi aholining hududiy va ijtimoiy harakatchanligini, yangi xo'jalik hududlarini o'zlashtirish, ishlab chiqarish samaradorligini va moddiy mahsulotlar iste'molini oshirishni ta'minlaydi.

Aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlarining asosiy ko'rsatkichlari

2020-yil yanvar-aprel oylarida aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi 980,6 ming so'm-ga yetdi.

O'tgan yilning shu davriga nisbatan o'sish sur'ati 97,6 % ni tashkil etdi.

Aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi - 980,6 ming so'm

2019-yil yanvar-aprel oylariga nisbatan

O'sish - 88,7 ming so'mga

O'sish sur'ati - 97,6 %

Ko'plab xalqaro ekspertlarning fikriga ko'ra, xizmatlar sohasini jadal rivojlantirish mamlakat iqtisodiyotida zamonaviy tarkibiy o'zgartirishlarni muvaffaqiyatli amalga oshirishda zaruriy shart hisoblanadi.

Xizmatlar sohasining tarmoqlar tarkibi va texnologiyalari tobora murakkablashib borishi, mahsulot sifati va rang-barangligini oshirish, shuningdek, yuqori texnologiyali xizmatlar tarmoqlarining jadal rivojlanishi korxonalar va tashkilotlar, uy xo'jaliklarining samaradorligi va raqobatbardoshligini yanada oshirishga yordam beradi.

Xizmatlar sohasi statistikasi bo'limi

Tel: 72-221-51-27

72-222-79-69